

Langervist, decoruri Yngve Gamlin), decorul părind o plasă de năvodar sau o uriașă pinză de păianjen, în care ușile făcute din prăjini asimetrice păreau strimbate de vicisitudinile vremii.

Am dat asemenea amănunte și am stăruit asupra unora dintre problemele regiei și mai ales scenografiei suedeze, pentru că, laolaltă, ele sînt pilduitoare, dacă deslușim cum se cuvine lucrurile valabile, dar și excesele și confuziile ce caracterizează arta din țările insuficient călăuzite de umanismul socialist. Felul cum se rezolvă montarea pieselor antice sau a celor shakespeariene, sau a unora contemporane, relațiile dintre regie și scenografie, problema contribuției pictorilor dinafara vieții teatrale și a celor profesioniști în scenografie, faptul că unele inovații vin nu numai de la pictorii de șevalet, dar și de la sculptori (la care nimeni nu s-a gîndit și nici nu se gîndește la noi să apeleze în scenografie) — iată o seamă de lucruri cu totul interesante, pe care studiul lui Gustaf Hilleström ni le-a amintit. Acestea pot constitui contribuții pozitive, surse de inspirație în activitatea noastră teatrală, spre deosebire de alte experiențe aici menționate, care merg pe drumul purei abstracții. Trebuie de deosebit între căutarea, care pornește de la un țel precis realist, și rătăcirile care fac tocmai abstracție de spiritul constructiv al vremii noastre.

P. COM.

Ecoul unei vizite

Ziarul „Le Phare” din Bruxelles a publicat în două numere consecutive un amplu articol al d-lui Herman Closson, om de teatru belgian care ne-a fost oaspe anul trecut. Articolul, intitulat „Le Théâtre à Bucarest” conține o serie de aprecieri foarte pozitive cu privire la fenomenul teatral de la noi. Ceea ce relevă în primul rînd d-sa este că în țara noastră „teatrul face obiectul unui adevărat cult”. Seriozitatea și criteriile științifice care prezidează la pregătirea viitorilor actori, regizori și teatrologi sînt consemnate pe larg, cu amănunte, în cuprinsul articolului. La Institutul de Artă Teatrală și Cinematografică „I. L. Caragiale” — „munca de predare e cit se poate de cuprinzătoare și diversă, — apreciază autorul. La absolvirea institutului, tînărul actor e sigur că va fi angajat în unele din cele aproape patruzeci de teatre de stat din țară”. De altfel, această siguranță a zilei de mîine — atît de diferită de veșnica goană după un angajament, fie el de scurtă durată, de permanența incertitudine, caracteristice vieții tinerilor artiști încă „neconsacrați”

din lumea capitalistă — l-a impresionat adinc pe d-l Closson. Chiar dacă actorul (sau regizorul tînăr) e repartizat în provincie, precizează d-sa, „el are timpul să-și completeze pregătirea și numai valoarea lui personală îl evidențiază și îl apropie treptat de ansamblurile din București”. Cit privește metoda pregătirii actricești, H. Closson n-are decît cuvinte de prețuire: „Influența lui Stanislavski se regăsește, binefăcătoare, în jocul actorilor care e foarte expresiv, cu o mimică mai interesantă și mai variată decît la noi”.

Consemnînd impresiile pe care i le-a prilejuit vizionarea mai multor spectacole în capitala țării noastre, autorul nu-și ascunde rezervele față de regie și față de concepția scenografică, așa cum a putut-o constata din cele citeva reprezentații la care a asistat:

„...Chestiunea decorației scenice pare să fie unul din punctele slabe ale teatrului rominesc... Noi am depășit de mult acest stadiu. Un costum de teatru nu are a se conforma documentării, ci trebuie să se inspire din ea, să o stilizeze... Există aici o căutare naturalistă a amănuntului, căreia ar trebui să i se întoarcă spatele cu toată hotărîrea.” Observațiile ni se par cu atît mai interesante, cu cît coincid cu tendința de înnoire și simplificare, ce-și face tot mai mult loc în acest domeniu al activității teatrelor noastre. H. Closson relevă sprijinul neprecupețit pe care-l primesc teatrele de la statul de democrație populară și... de la spectatori, care le urmăresc activitatea cu pasiune. „Am făcut adesea, nu fără amărăciune, o paralelă cu stările de la noi” — mărturisește el sincer în încheierea articolului. „Ne-am putea, oare, închipui trei sau patru teatre în aer liber la Bruxelles, care să joace Molière, Marivaux sau Shakespeare și să fie înșesate de public în fiecă seară?” Și răspunsul pe care el însuși îl dă este negativ.

Știri din...

U. R. S. S.

● Consfătuirea oamenilor de teatru din capitala Uniunii Sovietice, inițiată în urmă cu cităva vreme de organizația de Moscova a P.C.U.S., Ministerul Culturii al U.R.S.S. și Ministerul Culturii al R.S.F.S.R., se impune atenției noastre prin acuitatea cu care a relevat, ca problemă nr. 1 a teatrului sovietic, necesitatea permanentei îmbogățiri a repertoriului cu lucrări dramatice inspirate de realitatea imediată, pe calea

statornicirii unei și mai strinse legături între teatru și dramaturgi.

Luind drept bază de discuție cuprinzătorul raport prezentat de K. Ușakov, participant la consfătuire, printre care V. Plucek, regizor al Teatrului de Satiră, M. Tarrev, directorul Teatrului Mic, Z. Sajin, actor al Teatrului Central pentru copii, dramaturgul I. Stok, I. Cepurin, președintele secției de dramă a organizației de Moscova a Uniunii Scriitorilor sovietici, și alții au încercat să oglindească diversele aspecte ale problemei îmbogățirii repertoriului cu lucrări dramatice originale, sugerând și căile pentru grabnica ei rezolvare. Insistind deosebi asupra modalităților de conlucrare dintre dramaturgi și teatru, V. Plucek și-a exprimat convingerea că, în pofida greutăților sau a lipsurilor ce s-ar putea ivi din vina uneia sau a celeilalte dintre părți, teatrele trebuie să lucreze consecvent cu dramaturgii și să tindă spre desăvârșirea operei începute prin efort comun. Pentru o trainică conlucrare și sinceră prietenie între teatru și dramaturgi a pledat și dramaturgul I. Stok, ca și I. Cepurin, care a subliniat printre altele că expresie a acestei prietenii trebuie considerate în primul rînd dragostea, atenția și simțul de răspundere pe care teatrele trebuie să-l vădească în alegerea și realizarea scenică a pieselor originale.

Condamnînd cu asprime acele teatre care, dovedind o slabă vigilență, au inclus în repertoriul lor o seamă de lucrări nesemnificative ale dramaturgiei apusene, N. Ohlopkov, regizor principal al teatrului „V. Maiakovski” a cerut teatrelor o deosebită exigență în ce privește dramaturgia occidentală, atît pe planul alegerii pieselor cît și pe cel al realizării lor scenice. N. Ohlopkov a citat spre exemplificare spectacolul cu piesa *Filumena Marturano* de Eduardo De Filippo, realizat pe scena Teatrului „E. Vahtangov”, pe care-l considera în acest sens o alegere justă pentru repertoriu, și o izbîndă a teatrului. Referindu-se la unele probleme de spectacologie, N. Ohlopkov a subliniat cu satisfacție apariția, în ultima vreme, a unor spectacole înnoitoare sub raportul rezolvării lor regizorale.

Acest lucru exemplifică deplin — a subliniat vorbitorul — posibilitatea promovării unei diversități de căi regizorale în cadrul aceleiași metode de bază care este realismul socialist.

În intervenția sa, B. Ravenski, regizor al Teatrului Mic, s-a referit la rolul important ce-i revine regiei în dezvoltarea teatrului sovietic. Vorbitorul a precizat că lupta împotriva nivelării și uniformizării — ce se poartă astăzi în teatru — vizează în primul rînd regia. B. Ravenski a ple-

dat pentru folosirea tradițiilor regiei sovietice, cunoscută din totdeauna pentru diversitatea drumurilor pe care le preconiza. Regizorii fruntași ai teatrului sint chemați să educe elevi talentați și, în același timp, să îmbogățească prin propria lor experiență, tradițiile teatrului sovietic.

În cadrul consfătuirii a luat cuvîntul E. Furțeva, secretar al C.C. al P.C.U.S.

● Presa sovietică de specialitate ne informează despre apariția unei noi piese de teatru, *Minciuna*, rod al primei colaborări între dramaturgii V. Vinnikov și V. Kraht.

Acțiunea piesei ne poartă în lumea plină de pitoresc a unui port din îndepărtatul Nord. Dimitrii Sergheevici. Rublev, căpitanul portului, este tocmai pe punctul de a se muta la Moscova cu întreaga familie, unde urmează să preia o muncă de mare răspundere. În timpul unei puternice furtuni, Rublev este pus în situația de a decide asupra plecării în larg a unui vas, transportînd o prețioasă încărcătură destinată unei expediții polare. Hotărîrea lui Rublev prîpîită și mizînd pe risc, provoacă naufragiul vasului. Chemat în fața instanțelor superioare să răspundă pentru această catastrofă, Rublev nu pregetă să arunce întreaga vină a naufragiului asupra căpitanului Berejnov, un vechi și sincer prieten... Cu toată lipsa de probe, adevărul iese la lumină. Rublev va rămîne singur, părăsit de soția lui, fratele și chiar mama sa, care descoperă cu prilejul acestei nefericite întimplări, o fațetă pînă atunci necunoscută a acestui om aparent atît de drept și cinstit. Dar bătrîna mamă mai nutrește speranța că fiul ei va reuși să se regăsească și că, într-o zi, se va putea reîntoarce în sinul familiei: „Familia noastră este indestructibilă, spune ea. Mitka se va reîntoarce cînd va deveni un adevărat Rublev”.

„Faptele descrise de noi, au declarat autorii piesei, sînt absolut reale... Ele ne-au determinat să ne gîndim la împrejurarea că unii oameni care comit greșeli nu dau dovadă de suficientă bărbăție pentru a-și recunoaște cîstît vina... Pe de altă parte, am vrut să atingem și o altă temă, și anume să demonstrăm că familia sovietică, cel mai bun prieten al omului sovietic, este în același timp un judecător sever al faptelor sale”.

● Teatrul Central de păpuși, condus de Serghei Obrazțov, a implinit 25 de ani de activitate. Modestul teatru pentru copiii de odinioară, deservit de un colectiv format din șase oameni, s-a dezvoltat de-a lungul anilor ajungînd astăzi — alături de palatul Kremlinului, Universitatea din Moscova și alte monumente și edificii ale capitalei Uniunii Sovietice — un punct de

atracție pentru toți vizitatorii Moscovei. În 25 de ani de activitate, Teatrul Central de păpuși a oferit peste 19 mii de spectacole, vizionate de aproape 9 milioane de spectatori, ciștigându-și — datorită măiestriei colectivului artistic și ingeniozității rezolvărilor regizorale ale spectacolelor sale — o faimă mondială. Multe din spectacolele prezentate la începutul activității mai figurează și astăzi în repertoriul teatrului și sint întimpinate cu același interes, mereu proaspăt, de către spectatorii mici și mari ai teatrului. Dintre acestea se cuvine a cita: *Motanul încălțat*, *Din porunca Știucii* (după un basm popular rus) și altele.

Colectivul artistic este format din 47 de minutori și aproape 2000 de păpuși, distribuite în spectacolele acestei stagiuni.

Încă din 1937 înfrunză pe lângă teatru un muzeu, care cuprinde una dintre cele mai complete și interesante colecții de păpuși din lume. Organizatorul acestui muzeu, regizorul A. Fedotov, desfășoară o cuprinzătoare muncă pentru studierea și sistematizarea experienței teatrelor de păpuși din întreaga lume. Printre lucrările publicate în acest domeniu de A. Fedotov, se numără și „*Anatomia păpușii de teatru*”.

Teatrul Central de păpuși acordă în mod sistematic sprijin tuturor celorlalte teatre similare, răspindite pe întreg teritoriul Uniunii Sovietice. În ultimii ani, teatrul a stabilit trainice legături de prietenie cu teatrele de păpuși din țările de democrație populară.

● În prezența ministrului Italiei în Uniunea Sovietică, a lui D. T. Șepilov, și N. A. Mihailov, a avut loc la teatrul „E. Vah-tangov”, premiera piesei *Filumena Marturano* de Eduardo De Filippo.

Dirjecția de scenă a noului spectacol este semnată de tânărul regizor E. Simonov, rolul Filumenei Marturano fiind deținut de artista poporului T. Mansur.

● În ultimele luni, teatrele din Lenin-grad și-au îmbogățit afișul cu câteva noi spectacole.

Astfel, Teatrul de Comedii „N. Akimov” a dat viață scenică noii piese a dramaturgului A. Faiko *Nu-ți face chip cioplit*, în care sint reliefate virtuțile morale ale omului sovietic. Teatrul Lensoviet a prezentat în premieră piesa *După despărțire* a fratilor Tur și piesa lui S. Aleșin *Singură*, inclusă în repertoriul multor teatre sovietice.

În ce privește Teatrul Comsomolului Leninist, acesta a reluat una dintre primele lucrări dramatice ale Verei Panova, *În vechia Moscova*, în care autoarea descrie reacția diferiților reprezentanți ai societății moscovite față de evenimentele ce au precedat prima revoluție rusă.

În același interval de timp, Teatrul „A. M. Gorki” a prezentat în premieră u-

nională o piesă dedicată tineretului studentesc, *Cind înfloresc salcimi* de V. Vin-nikov.

● Piesa lui A. Stein *Hotel Astoria* a fost prezentată în premieră unională de către teatrul „V. Maiakovski” din Moscova. Piesa lui A. Stein marchează a cincea premieră a teatrului „V. Maiakovski” de la începutul acestei stagiuni. În primele săptămîni ale noului an, pe scena aceluiași teatru a fost prezentată, tot în premieră (a șasea, în ordine cronologică) piesa *Sonetul lui Petrarca* a dramaturgului N. Pogodin.

Pe scena Teatrului Mic a avut loc premiera piesei *Scandal în noapte* a dramaturgului francez contemporan Marc Gilbert Sauvageon.

Printre primele premiere pe care Teatrul „Ermolova” le reprezintă în cursul acestui an, se înscriu piesele *O nouă fericire* de M. Svetlov și *Nu-ți face chip cioplit* de A. Faiko.

● Teatrul Tînărului Spectator din Lvov a prezentat recent piesa *Învățătorul* de Ivan Franko. Scrisă în 1894, piesa a suferit, datorită cenzurii țariste, trei transformări înainte de a vedea, în același an, lumina rampei pe scena Teatrului Popular Rus din Lvov.

După două spectacole, reprezentarea ei a fost oprită. De atunci, *Învățătorul* n-a mai figurat în repertoriul nici unui teatru profesionist. Iată de ce, montarea ei de către Teatrul Tînărului Spectator poate fi, pe drept, socotită adevărata premieră a acestei piese, care conturează figura unui simplu învățător ce și-a închinat viața luptei împotriva obscurantismului și nedreptății sociale.

● Teatrul Rus de Dramă „Lesia Ukrainka” din Kiev montează noua piesă a lui N. Pogodin, *Sonetul lui Petrarca*. Viitoarele premiere ale teatrului vor fi *Omul pus în retragere* de A. Sofronov și *În căutarea fericirii* de V. Rozov. Cu mult înainte de deschiderea actualei stagiuni, teatrul s-a preocupat de întocmirea unui repertoriu festiv în cinstea celei de a 40-a aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie. Astfel, planul de repertoriu prevede noua piesă a lui K. Simonov, *Apărarea Moscovei*, *Fiul rățăcitor*, de A. Arbuzov, o dramaturgie după romanul *Lumină deasupra mării* de I. Smolici, și cunoscuta piesă a lui Vs. Vișnevski, *Prima brigadă de cavalerie*.

De asemenea, teatrul intenționează să prezinte *Casa deschisă*, de dramaturgul polon M. Balucki.

Italia

● De la 25 noiembrie, anul trecut se desfășoară în continuare la Roma și Milano, ciclul de conferințe organizat de Asociația culturală italiană. Din programul ciclului spicim: „Teatrul italian contemporan”, „De la Molière la Jovet” și altele.

● Spre deosebire de multe alte teatre italiene, Teatro del Convegno, din Milano, se poate mindri cu o performanță puțin obișnuită în ce privește popularitatea repertoriului său, în care predomină piesele originale. Astfel, piesa: *Don Giovanni involuntario* (Don Juan fără voie) de Vitaliano Brancati, pe care teatrul o reprezintă actualmente, a împlinit o sută de spectacole, continuând să se bucure de atenția publicului milanez. După *Bella* de Cezare Meano, distinsă cu premiul Institutului de Dramă Italian pe anul 1956, și *Amleto* (Hamlet) de Riccardo Bacchelli, amândouă reprezentate cu un egal succes pe scena teatrului del Convegno, *Don Giovanni involuntario* înscrie în palmaresul teatrului o a treia victorie și — ceea ce e mai important și semnificativ — tot cu o lucrare a dramaturgiei italiene.

R. P. Bulgaria

● Teatrul Popular din Stara Zagora a dat viață scenică unei piese mai puțin cunoscute a clasicului Ivan Vazov, și anume comedia *Dvuboi*. Scrisă în anul 1912, comedia lui Vazov a fost propusă spre reprezentare Teatrului Popular abia în 1920, când conducerea teatrului a respins-o, pretextând că „piesa nu este demnă de Vazov”. În anul 1931, lucrarea a fost tipărită, bucurându-se de o largă circulație în rindurile cititorilor. Totuși, nici atunci și nici în anii imediat următori nu s-a găsit vreun teatru care să o includă în repertoriul său. Abia astăzi, *Dvuboi* și-a ocupat locul cuvenit pe afișul teatral bulgar. Actualmente, piesa figurează și în repertoriul altor teatre din R. P. Bulgaria.

Franța

● Un autor uitat și o piesă aproape necunoscută au reapărut pe afișul teatral parizian, datorită tinerei formații „l'Equipe” care a oferit în sala Valhubert un ciclu de spectacole cu *Toboșarul nocturn* de Destouches.

Născut în 1680, Destouches se înscrie, alături de Nivelles de la Chaussée, drept întemeietor al dramei burgheze. Într-o bogată operă dramatică, în care influența dramaturgiei spaniole (Cervantes, Lope de

Vega) se simte pe alocuri cu evidență, Destouches încearcă să inchege osatura dramatică a unui gen în care pateticul și comicul, ambele de certă calitate, se succed și se îmbină armonios. Dintre numeroasele sale piese: *Curiosul impertinent*, de inspirație cervantiană, *Tripla căsătorie*, *Filozoful căsătorit* și altele, în ultima vreme doar *Curiosul impertinent* s-a bucurat de atenția oamenilor de teatru francezi, fiind reprezentată de către Comedia Franceză.

Toboșarul nocturn face parte din categoria așa-numitelor piese morale, în care dramaturgul apărind cauza „binelui” condamnă cu asprime „răul” și pe purtătorii săi.

Formația l'Equipe, care a dat viață scenică acestei piese (regia Henry Denay), se înscrie în geografia teatrală franceză drept una dintre cele mai active valorificatoare ale repertoriului abandonat. Astfel, l'Equipe a reprezentat cu mult înaintea Comediei Franceze piesa lui Diderot, *O fi bun? O fi rău?* Înainte de a înscrie în repertoriu numele lui Destouches, l'Equipe a reprezentat în aceeași sală Valhubert, o altă piesă puțin jucată: *Europe* de cardinalul de Richelieu. De altfel, după ciclul de spectacole cu *Toboșarul nocturn*, tinărul ansamblu intenționează să reia comedia eroică a cardinalului de Richelieu.

● În foaierea de la Palais de Chaillot, reședința Teatrului Național Popular, condus de Jean Vilar, a fost organizată o expoziție cu tema „Shakespeare și teatrul englez”.

R. Cehoslovacă

● Teatrul din Ceske Budejovice a montat de curind *Tragedia optimistă* a lui Vs. Vișnevski. Prezentată pentru întâia oară în anul 1936, din inițiativa regizorului Olomovc Stibor, piesa lui Vs. Vișnevski n-a mai fost jucată de atunci în Cehoslovacia. Reprezentarea ei de către Teatrul din Ceske Budejovice are de aceea caracterul unui important eveniment al mișcării teatrale din R. Cehoslovacă.

● Vl. Kovarik, șeful televiziunii cehoslovace, a inaugurat recent la Institutul de Teatru din Praga, un ciclu de conferințe asupra televiziunii. În cadrul acestor conferințe-lecții, vor fi discutate problemele specifice ale scenariului de televiziune. Studenții vor întreprinde vizite la studiourile de televiziune și vor avea discuții cu specialiști în acest domeniu. Institutul de Teatru din Praga este singurul în lume care a inițiat un ciclu de lecții privind această nouă ramură a artei.

● „Recolta teatrală” a devenit de multă vreme o sărbătoare tradițională a vieții tea-

trale din R. Cehoslovacă. La sfîrșitul stagiunii, colectivele artistice ale teatrelor regionale prezintă pe scena Teatrului Tyl din Praga cele mai bune spectacole ale repertoriului lor, oferind astfel o viziune mai mult decît completă asupra peisajului teatral cehoslovac. Experiența ultimilor ani a determinat Ministerul Învățămîntului și Culturii să analizeze principiile organizatorice ale Recoltei și să aducă o seamă de corective, menite să asigure o selectare cit mai riguroasă a spectacolelor. Fără a intra în detaliile organizatorice, vom menționa că, începînd cu acest an, spectacolele tuturor teatrelor vor fi urmărite de o comisie lărgită, cuprinzînd doi membri ai juriului național al Recoltei, doi consilieri anume aleși de minister dintre personalitățile de vază, acreditați pe lingă fiecare teatru. Spectacolele alese spre a fi reprezentate în cadrul Recoltei vor fi definite într-o consfătuire ce va reuni, în afara celor doi membri ai juriului și a celor doi consilieri, pe directorul teatrului, un delegat al sindicatului și un delegat al secției culturale a sfatului regional. Fiecare teatru poate participa la festivitățile Recoltei cu două spectacole — se înțelege, în cazul cînd valoarea lor artistică justifică alegerea —, după cum pot fi excluse cu totul din competiție, în cazul cînd spectacolele prezentate nu îndrituiesc reluarea lor pe scena Teatrului Tyl. Pentru a înlesni selecționarea spectacolelor, vor putea fi organizate, de la caz la caz, Recolte la nivelul regional sau festivaluri interregionale (cuprinzînd 2—3 regiuni), ceea ce va permite o mai competentă triere a spectacolelor.

Recolta va fi organizată numai după încheierea stagiunii, astfel ca să se bucure de participarea tuturor oamenilor de teatru. Festivitatea va fi urmată de o conferință în cadrul căreia vor fi larg dezbătute rezultatele dobîndite. Ministerul își propune să organizeze, cu acest prilej, turnee ale unor ansambluri teatrale străine, pe care oamenii de teatru, reuniți la Praga, să aibă prilejul să le vizioneze în număr cit mai mare.

Anglia

● Theatre Workshop a înregistrat un nou succes cu spectacolul pentru copii și tîneret: *Insula Comorilor*. Dramatizarea după celebrul roman al lui Stevenson este opera lui Joan Littlewood, conducătoare a companiei Theatre Workshop, care a asumat și regia spectacolului.

● Compania de producții teatrale Tennent a prezentat în regia lui Noel Willman (decoruri semnate de Anthony Holland) *Disci-*

polul diavolului. În rolul complex al lui Richard Dudgeon, spectatorii londonezi au avut prilejul să-l vadă pe Tyrone Power. În trecut, erou al multor comedioare de salon, realizate de cineștii hollywoodieni cu minimum de efort artistic și maximum de profit bănesc, Tyrone Power pare să incline acum spre o activitate cu preocupări autentice artistice. Oricum, critica înregistrează favorabil interpretarea data de Power eroului piesei lui Shaw, relevînd că, deși i-a imprimat pe alocuri o tonalitate romantică, nu l-a golit de esența lui și a știut să alterneze fără efort accentele impetuoase, „rebele”, cu cele melancolice, duioase.

R. P. Polonă

● Dintre ultimele premiere ale teatrelor poloneze, semnalăm: *Dragostea Anei* de J. Zawieyski (Teatrul Popular — Varșovia), *Două teatre* de J. Szariawski (Teatrul J. Slowacki-Cracovia), *Varșoviana* de Stanislaw Wyspianski și *Filumena Marturano* de Eduardo De Filippo (Teatrul de Dramă-Czeszochowa), *Doamna Ministru* de B. Nușci și *Întîlnirea de la Senlis* de J. Anouilh (Teatrul de Dramă-Gdansk), *Henric IV* de L. Pirandello (Teatrul Nou din Poznan), *Mătrăgana* de N. Machiavelli (Teatrul de Sătiră-Poznan) și *Marele premiu* de scriitorul bulgar Dmitrii Celeaș (Teatrul de Dramă din Torun).

Irlanda

● În mintea multora, epoca de glorie a artei teatrale irlandeze este strîns asociată cu mișcarea din jurul celebrului Abbey Theatre din Dublin și mai ales cu activitatea lui de la începutul acestui secol. Prin contribuția combinată a dramaturgilor, actorilor și spectatorilor, acea perioadă a determinat renașterea artei dramatice irlandeze. De Abbey Theatre sînt strîns legate numele unor dramaturgi ca Synge, Yeats, O'Casey și ale unor actori ca F. I. McCormick și Sara Allgood. Dar am greși dacă, alături de acest părinte al teatrului irlandez, nu am aminti de mai tînărul dar deopotrivă valorosul Dublin Gate Theatre, care cu vreo 18 ani în urmă a fost și oaspetele Bucureștiului. Înfîințată acum aproape trei decenii, de Michéal Mac Liammoir, în colaborare cu Hilton Edwards — și astăzi încă animatorii ei —, această formație s-a impus în scurt timp ca una din cele mai interesante din Europa occidentală. Pe scena lui Dublin Gate Theatre, au avut loc, printre altele, premierele europene ale citorva piese de Thornton Wilder.

Astăzi, în viața teatrală a Dublinului se-

mai poate observa încă un fenomen deosebit de interesant și specific. Este vorba de mișcarea acelor "basement theatres" (textual: „teatre din subsoluri“), amenajate în garajele sau subsolurile vastelor locuințe în stil georgian, care abundă la Dublin. Companii semiprofesionale — ai căror membri, pentru a-și echilibra bugetul, activează și pe alt țărim —, aceste trupe prezintă piese de Brecht, Wilder, Sartre, Anouilh, Beckett, alternativ cu opere ale dramaturgilor irlandezi consacrați de Abbey Theatre, sau cu lucrări din literatura dramatică clasică, engleză și europeană. Printre cele mai renumite dintre aceste formații se numără Globe Theatre (instalat în dependențele unei firme industriale) și Pike Theatre, în a cărui sală cu 60 de locuri, amenajată într-un fost garaj de la periferia Dublinului, se prezintă *Așteptându-l pe Godot* de S. Beckett, el însuși irlandez de origine. Este una din lucrările cele mai controversate astăzi în Apus, pe semne pentru că, prin artificiozitatea construcției și nebulozitatea tematicii, este un produs „reprezentativ” al dramaturgiei burgheze occidentale.

● Între 12—26 mai va avea loc, anul acesta, Festivalul Internațional de Teatru de la Dublin. Programul prevede, în afară de participarea unor companii venite din toate colțurile lumii, organizarea unor spectacole de dansuri populare și a unei expoziții de teatru, precum și reprezentații festive date de ansamblurile teatrale irlandeze.

R. P. F. Iugoslavia

● În editura iugoslavă „Kultura” a apărut recent o culegere a tragediilor lui Eschil. Traducătorul, comentatorul și prefațatorul volumului este scriitorul Miloš N. Iurici.

Opera lui Eschil a mai cunoscut și înaintea apariției acestui volum câteva tălmăciri în limba sîrbă. Noua ediție — după cum remarcă și ziarul „Politika” — „oferă cititorului, pe lângă o traducere de bună calitate, și un comentariu substanțial”.

● Teatrul de Dramă din Belgrad, sub conducerea lui Dinulovici, a efectuat un lung turneu în R. P. Bulgaria. Cu acest prilej, ansamblul iugoslav a prezentat un repertoriu variat, incluzind — în afară unor piese clasice iugoslave: *Kralovo* de M. Kirlelj, *Moștenitorul* de Dobrița Krosici, *Popa Kira și popa Spira* de Stefan Sremač ș.a. — o seamă de piese ale dramaturgiei clasice și moderne străine. Dintre acestea, menționăm: *Un post rentabil* de Ostrovski, *Trei surori*, *Ursul*, *Căsătoria* de Cehov, *Profesiunea doamnei Warren* de Shaw, o dramatizare după *Crimă și pedeapsă* de Dostoievski,

Pălăria de pai de Labiche, *Inspectorul de poliție* de Priestley, *Omul cel bun din Sezuan* de Brecht, *Menajeria de sticlă* de Tennessee Williams și altele.

Brazilia

● În luna iunie urmează să se deschidă la Sao Paulo o expoziție universală de teatru, organizată de Institutul Internațional de Teatru, sub auspiciile U.N.E.S.C.O.

Danemarca

● Dezvoltarea dramaturgiei daneze, după primul război mondial, se leagă strins de numele lui Karl Erich Soya, care într-o bogată operă dramatică și-a dezvăluit cu prisosință nu numai măiestria în construcția dialogului și abilitatea în conturarea conflictelor, ci mai ales, predilecția pentru problemele realității, agerimea observației, ascuțitul satiric. Pentru toate aceste calități, care nu de puține ori au atras asupra scriitorului invectivele presei burgheze, reacționare, cercurile largi de spectatori l-au calificat, ca o recunoaștere a virtuților sale artistice, „Shaw al Danemarcei”.

Născut în 1896 dintr-o familie de profesori, Karl Erich Soya dobîndește o serioasă educație, mai ales pe linia științelor umaniste. În teatru debutează în 1927 cu piesa *Paraziții* care, de altfel, îi prilejuiește și primul mare succes. *Paraziții* demască cupiditatea și rapacitatea burgheziei daneze, care-și ascunde setea de glorie și avarie în spatele unui fals puritanism, venal însă și fățarnic în esența lui.

Prima piesă a însemnat pentru Soya și primul contact cu presa reacționară, care a dezlănțuit împotriva dramaturgului o furibundă campanie. Dramaturgul nu s-a lăsat impresionat de această organizată acțiune a presei. El și-a continuat neobosit activitatea creatoare. Comedia *Umbabumba* și altele, scrise înaintea celui de al doilea război mondial, s-au jucat cu mare succes pe aproape toate scenele daneze, ca și pe multe scene din țările scandinave.

După război, în anul 1947, este prezentată drama *După*, în care autorul condamnă cu asprime pe aceia care, în anii ocupației naziste, au fraternizat cu inamicul, trădîndu-și patria. În 1950, Soya termină o nouă comedie *Leul încorsetat*, pe care criticul S. M. Kristensen a caracterizat-o drept „o discuție teatralizată asupra drumurilor de dezvoltare ale patriei în perioada postbelică”.

De curînd s-a prezentat, în premieră, la Teatrul din Odensee ultima piesă a lui Karl Erich Soya, *O noapte de vară*, reluată apoi de Teatrul Popular din Copenhaga.